

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

města a obce
Moravskoslezského kraje

tradice
historie
památky
turistika
současnost

BORDOVICE

Obec Bordovice se rozprostírá podél břehů Lichnovského potoka v délce cca 2 km od jihozápadu k severovýchodu. Údolí je sevřeno vysokými svahy, na severozápadě vrcholem Na Peklech 608 m n. m., na jihovýchodě Velkým Javorníkem 918 m n. m. Na rozloze 630 ha zde žije 555 obyvatel.

Založení obce Bordovice nelze jednoznačně určit a její vznik je předpokládán ve 13. století našeho letopočtu. První písemná zmínka pochází z roku 1396. Obecně převládá domněnka, že obec vznikla na pozemcích po vykloučení lesa na Hukvaldském panství. Svolení k výstavbě měl dostat jistý Burda, od jehož jména se patrně odvozuje název obce. Osud obce je úzce spjat s Hukvaldským panstvím.

Do roku 1785 byly Lichnov a Bordovice přiřazeny k Frenštátu a až v roce 1785 byl Lichnov oddělen a k němu byly přiřazeny Bordovice. Občané Bordovic

vykonávali bohoslužby v dřevěné zvonici. V roce 1889 obec postavila zděnou školu. V současné době děti dojíždějí do škol ve Frenštátě, Lichnově a do Veřovic. V roce 1864 byl zřízen evangelický hřbitov. Historickou kulturní památkou v obci je roubený dům č. p. 34. V domě

z první poloviny 19. století se narodil partyzán Josef Drozd, který byl roku 1943 popraven v Lískovci. Mezi další významné rodáky obce patří malíř a pedagog Bohumír Jurek (1914–1983) a malíř Jiří Jaromír (1924–1984).

V roce 1871 odešlo za prací mnoho rodin do Ameriky. Od roku 1886 začali muži i ženy docházet do vápencových lomů ve Štramberku, nebo pracovali v Kopřivnici. V samotných Bordovicích je dnes stolařství, výroba obalových materiálů, zámečnictví a zahradnictví.

V obci se nachází pošta, prodejna Jednoty, restaurace, mateřská škola, fotbalové a univerzální hřiště, přírodní amfiteátr. Od roku 1898 je v obci místní lidová knihovna. Hlavními organizátory společenského života obce jsou Sbor dobrovolných hasičů, Český svaz žen, tělovýchovná jednota Sokol aj.

V obci a okolí je možné využívat cyklostezky a provozovat paragliding.

LICHNOV

Obec Lichnov, obklopena věncem kopců a strání, se rozprostírá v malebném údolí Lichnovského potoka (někdy také zvaného Javornička), který se vlévá do řeky Lubiny. V jižní části katastru obce se nacházejí osady Horečky a Darovní, v západní části osady Zadky a Kúty. Obec má rozlohu 1 211 ha a žije zde 1 320 obyvatel.

Lichnov vznikl koncem 13. století jako typicky kolonizační ves lánového typu. Zakládací listina fojta Heřmana (údajně z roku 1293) se nedochovala. Z výsadní listiny fojta Pavla Kyče z roku 1539 vyplývá, že obec vznikla na polomu od potoka Lubiny až po hranice verňovské a měla 70 lánů.

K pamětihodnostem obce patří dochovaný oltář, přestěhovaný z původního dřevěného kostela sv. Petra a Pavla do kostela dokončeného v roce 1794, hřbitovní kamenný kříž – připomíná oběti epidemie cholery, kamenný kříž z roku 1777 a sloup Panny Marie – vyznačen na katastrální mapě již roku 1771. Před

budovou obecního úřadu je tzv. bludný balvan z doby ledové. V kameni je otvor se začínající schránkou, ve které jsou uloženy dokumenty k historii obce.

K hojně navštěvovaným místům patří expozice o vystěhovalectví do Ameriky "Naděje má jméno Texas". Od svého vzniku v roce 1994 pomohla mnoha potomkům dřívějších emigrantů ze severní

Moravy navázat kontakty se vzdálenými příbuznými ve staré vlasti.

Stavba původně školní budovy byla dokončená v roce 1883. Školským účelům sloužila do roku 1961, kdy byla dokončena výstavba nové školy. Do části stávající budovy byla umístěna mateřská škola, část byla přestavěna pro potřeby správy obce. S výstavbou nové mateřské školy v roce 1982 se uvolnily prostory pro pracoviště České pošty.

Lichnov je znám cyklistickým maratónem dvojic, dnes již s mezinárodní účastí. Z osobností obce můžeme vzpomínout úspěšného skokana na lyžích Ladislava Dluhoše – účastníka dvou olympijských her, akademického malíře Vlastislava Holuba, a literáta Pavla Tobiáše. V obci se ke své činnosti vrátily spolky Sokola a Orla. Pod jejich hlavičkou se organizují společenské, kulturní a sportovní akce. Přes obec vedou dvě trasy, které spojují město Frenštát pod Radhoštěm s turisticky zajímavými městy Štramberkem a Kopřivnicí.

TICHÁ

Při pohledu z Tichavské hůrky je jako na dlani vidět kraj, který se stal po staletí domovem mnoha generací tichavských obyvatel. Na katastru obce o rozloze 1 645 ha žije 1 572 obyvatel. Snad proto, že okolní hory a kopce bránily přístupu silných větrů a bylo zde tišeji než jinde, dostala Tichá svůj název.

Poprvé se Tichá zapsala do historie v roce 1359. Důležitou roli v historii Tiché hráli také fojti. První písemně doložený fojt z roku 1539 se jmenoval Jan Šlosar. Od začátku století se ve fojtství střídaly pouze tři rody Petrův, Vojtkův a Parmův.

Během první světové války zahynulo nebo bylo pohřešováno 62 obyvatel Tiché. Na jejich počest byl ve vsi odhalen v roce 1929 pomník, který je umístěn u hasičské zbrojnice. Na oslavu vzniku republiky v roce 1918 byly zasazeny dva stromy – Lípa svobody a Lípa Masarykova. Význam T. G. Masaryka pro Tichou je obrovský. T. G. Masaryk byl jmenován

čestným občanem obce a v roce 1930 mu byla na budově školy odhalena pamětní deska. V Tiché se vyučovalo již

od roku 1789 a škola byla postavena v roce 1791. Původní budova školy stála u kostela. V roce 1877 postavila obec novou dvoupodlažní budovu. V roce 1953 byla v Tiché zřízena základní osmiletá a posléze devítiletá škola.

V obci existuje několik dobrovolných sdružení. Dobrovolný hasičský sbor v Tiché byl zřízen 1. dubna 1890 a působí v obci dodnes. Český zahrádkářský svaz Tichá byl ustaven již v roce 1957 a jeho hlavní činností je přispívání ke zkrášlování svého okolí a celé obce. Dále TJ Sokol, který zajišťuje sportovní vyžití mládeže, ale i těch kteří si chtějí občas jen tak lehce zasportovat a Český svaz včelařů.

Nejvýznamnější osobností je Alžběta Fojtíková, známá malířka skla.

Tichá je turisticky atraktivní díky své geografické poloze, která lidem zajišťuje blízkost všech významných a turisticky zajímavým středisek Beskyd.

VEŘOVICE

Obec Veřovice leží na severním úpatí stejnojmenných Veřovických vrchů, patřících k západním výběžkům Moravsko-slezských Beskyd. Je vzdálena asi 8 km západně od Frenštátu pod Radhoštěm a 6 km jižně od města Štramberka. Na katastru o rozloze 1 656 ha trvale žije okolo 1 950 obyvatel.

Veřovice vznikly jako typická koloniálně-lesní lánová ves, pravděpodobně koncem 13. století, kolem horního toku říčky Jičinky na pozemcích patřících ke štramberskému panství (nejstarší dochovaná písemná zmínka je z roku 1411). Kromě lidských obydlí patřily k prvním stavbám dřevěné kostelíky na návrší uprostřed vesnice.

Roku 1854 byl postaven zděný novorenesanční chrám Nanebevzetí Panny Marie. V roce 1792 byla v obci postavena první samostatná zděná školní budova pro jednotřídní školu. Většina obyvatel této chudé podhorské obce hledala obživu prací na kamenitých polích a v lese. I proto v době emigrace

do Ameriky odešla v několika vlnách více jak jedna pětina obyvatelstva, a to hlavně do státu Texas. S rozvojem průmyslu v okolních dobře dostupných městech vzniklo mnoho pracovních příležitostí.

Obec má úplnou základní školu, lékařské služby, kulturní zařízení, dostatečnou síť obchodů a pohostinských služeb,

včetně nabídky ubytování pro turisty a návštěvníky. Významného úspěchu dosahuje v poslední době Lyžařský klub Veřovice, jehož mladí členové se umísťují na předních místech i v celorepublikových soutěžích. Obec spatřuje v současné době a zejména do budoucna svoje místo především v rozvoji cestovního ruchu, ale i v podpoře malého a středního podnikání pro zlepšení zaměstnanosti v místě. V územním plánu jsou pro tento účel vyčleněny plochy v podobě samostatné podnikatelské zóny i plochy pro rozvoj rekreace.

Výhodná poloha obce, v obklopení několika turisticky vyhledávanými místy, je ve spojení s přírodním prostředím Chráněné krajinné oblasti Beskydy, s turistickými trasami a jedinečnými výhledy z Velkého Javorníku na celou Podbeskydskou pahorkatinu, na Moravskou bránu i na horské masivy Moravsko-slezských Beskyd a Nízkého Jeseňníku, nadějným základem pro dobrou budoucnost obce.

RAŠKOVICE

Raškovice se nacházejí v severovýchodní části Beskyd na soutoku řeky Morávky a Mohelnice mezi Prašivou (843 m n. m.) a Kyčerou (892 m n. m.). Na katastru 863 ha žije 1 772 obyvatel. Obec leží v nadmořské výšce 395 m.

V písemných pramenech jsou Raškovice poprvé zmiňovány v roce 1573 v urbáři frýdeckého panství, k němuž náležely. Historikové však podle řady znaků (sídlíštní typ, skladba a počet usedlostí) soudí, že vznikly v období tzv. velké kolonizace a v historických pramenech figurovaly pod jiným názvem. Nelze vyloučit, že v soupisu desátků vratislavského biskupství z roku 1305 jsou pod jménem Rudgeri villa, Holzmuhl či Rozkova Lhota, což by zařazovalo jejich vznik do konce 13. století.

Ani původ jména obce nemá jednoznačné vysvětlení. Písmák J. L. Mikoláš odvozuje pojmenování od Vojtěcha Rašky, který "ves tu svou čeledí osadil a po něm slula Raškovičí", nebo z lidové pověsti, kdy obec získala jméno od hojného výskytu rašek – červenek (tento pták byl ve znaku obce od roku 1700). Místní názvy Folvark a Dvorek dokládají existenci panského dvora v Raškovících, který byl i letním sídlem hrabat Pražmů. František Sláma v knize Pán Lysé hory o Ondrášovi z Janovic dokonce mluví o zámečku, v němž Ondráš navštívil hraběte Pražmu a také uvádí, že slezský zbojník tančil v raškovickém hostinci Zábava.

V roce 1850 byla zřízena tzv. pomocná stanice, jako součást skalické školy, v roce 1871 se škola osamostatnila a byla zahájena výstavba přízemní budovy se dvěma třídami a bytem pro učitele. Roku 1918 byla provedena přístavba prvního patra. V roce 1923 byla v býva-

lém panském dvoře zřízena měšťanská škola. Stala se tak první venkovskou měšťankou v soudním okrese frýdeckém.

Do 19. století se obyvatelé živilí výhradně prací v zemědělství, v lese a domáckým tkalcovstvím. V roce 1778 zřídil hrabě Jan Nepomuk Pražma papírnu, jejíž papír byl dodáván nejen do českých zemí, ale i do Vídně. Fungovala do roku 1849. V letech 1826–1828 založil místní statkář František Adámek bělidlo na úpravu plátna. Jeho syn Josef roku 1885 rozšířil úpravnu na továrnu. Roku 1912 přebírá firmu liberecký němec Ing. Rudolf Kirchhof, který se synem Franzem vybudoval mezi světovými válkami špičkovou úpravnu s mezinárodní pověstí. V roce 1953 textilní výroba zaniká a továrna je přebudována na akumulátorku, která dodnes jako součást nadnárodní společnosti Saft, produkuje pod značkou Ferak nikl-kadmiové akumulátory. Od roku 1912 existuje v Raškovících také mechanická tkalcovna Tanwald Baumwoll Spinnfabriken, která však nepřežila hospodářskou krizi ve 30. letech 20. století. Za 2. světové války byl objekt přeměněn na sklárnu Sigla (výroba skla pro válečné účely). Po válce byla textilní výroba obnovena.

Na území obce se nacházejí tři kaple zasvěcené Panně Marii. Kaple z roku 1902 na hranici Raškovice a Skalice byla v letech 2001–2002 rekonstruována a roku 2003 znovu vysvěcena. Je u ní posezení a studánka. U Adámkovy kapličky poblíž obecního úřadu rostou tři duby letní, jejichž stáří je asi 330 let.

Na budově bývalé měšťanky je pamětní deska občanům Raškovice padlým v 1. světové válce. Muzejní expozice k dějinám obce – Památník Raškovice byla otevřena v roce 2002 a o Selskou jizbu rozšířena roku 2003.

Mezi významné rodáky patří Jaroslav Ludvík Mikoláš – vlastivědný pracovník, písmák, spoluzakladatel čtenářského spolku Palacký, autor Památníku Raškovice a okolí, spoluvydavatel Beskydských Besed. Josef Skotnica – sochař, působil v Zakopaném a v Místku a plukovník Josef Tešínský – pilot stíhač RAF 310. a 312. perutě, účastník západního odboje za 2. světové války.

Raškovice mají dostačující síť obchodů, včetně nákupního střediska. Dvě restaurace poskytují stravování, další tři poskytují pouze občerstvení. Není tu hotel ani jiné ubytovací zařízení. Pro motoristy jsou zde tři opravy a pneuservis. Soukromý sektor zajišťuje mnohé služby, např. kadeřnictví, stolařství, klempířství. Ke sportovnímu vyžití slouží dva areály, a to fotbalový a volejbalový, který využívají i tenisté. Oddíl odbíjené pořádá každoročně řadu turnajů, jejichž význam překračuje rámec kraje. Je zde kino, kulturní středisko, obřadní síň, knihovna a Malá galerie. V obci funguje mateřská a základní škola, která v roce 2002 získala titul Ekoškola, zdravotní středisko, lékárna, zubní ordinace a pošta.

V obci působí Český svaz žen, Sdružení zdravotně postižených, Český zahrádkářský svaz, Sbor dobrovolných hasičů, Tělovýchovná jednota, Myslivecké sdružení, Sokol, Klub Harmonie, Klub důchodců, Vlastivědné sdružení. Obec je výchozí stanicí do dvou krásných beskydských údolí – Morávky a Mohelnice, v létě pro pěší turistiku, v zimě pro lyžování. Obec protínají tři cyklostezky.

STAŘÍČ

První zachovaná písemná zmínka o obci Staříč pochází z roku 1258. Avšak nálezy z roku 1906 (střeby baňatých nádob se zbytky popela a kostí), které byly vyorány na poli Radlice zdejším rolníkem Karlem Prokopem potvrzují, že území obce bylo obydleno již dříve. Pozemek Radlice byl někdejší pohřebišť našich dávných předků. Původ jména osady Staříče odvozuje profesor Vincenc Prasek od osoby zvané Stařek neb Stařík. Rozloha obce, která katastrálně sousedí s městy Frýdek–Místek a Brušperk a obcemi Fryčovice, Paskov, Žabeň a Sviadnov, je 1 896 ha.

Území katastru je členité a je tvořeno podhůřím Beskyd. K význačným zeměpisným bodům patří Kamenná, Okrouhlá a Strážnice, jež nabízejí daleké výhledy do okolí. V současnosti zde žije 1 905 obyvatel na katastrálním území o rozloze 1 896 km².

První zmínka o škole ve Staříči je datována do roku 1582. V roce 1877 získala tato vzdělávací instituce novou budovu. V roce 1890 byla ve Staříči postavena hasičská zbrojnice a založen Sbor dobrovolných hasičů. Rok 1911 je pak uveden v rodném listě Tělocvičné jednoty Sokol Staříč.

Kostel je zasvěcen památce Nalezení Svatého kříže. Stál už v 16. století. Roku

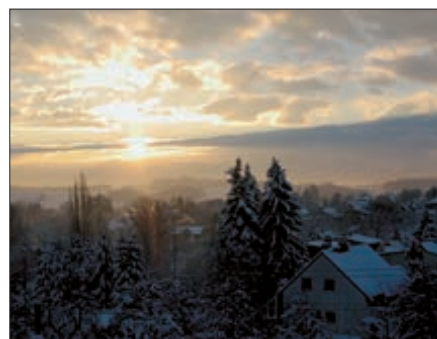
1757 byla zbudována věž, v roce 1852 přistavěna kaple a v roce 1896 byly instalovány první varhany. Budova fary pochází z konce 18. století. Památník Svatý kříž je věnován padlým v první a druhé světové válce.

Staříč má kromě církevních památek i dva památné stromy. Sem patří lípa srdčitá a dub letní. Na chráněném území Kamenná se vyskytuje len žlutý a na levém břehu potoka Řepník je možné narazit na rašeliniště. V obci je kamenolom a pískovna.

Staříč patří k povodí Olešné a Ondřejnice. Její jméno převzal rovněž region sdružení měst a obcí, který vznikl v roce 1990 a jehož členem Staříč je. Staříčí protékají potoky Staříčský (středem obce), Vodičná, Řepník (výskyt čolků), Biskupec, Košice, Kočbach, Důlek, Kříbec, Poducný, Hlubočná a Toborník. Jsou tu rybníky Sudrův, Markův a Kublův, které jsou pravidelně na podzim vylovovány. Na území obce je i část Brušperské přehrady. Přes potoky vedou čtyři mosty, jeden brod a sedmnáct lávek. Bohatá

historie této části podhůří Beskyd a její přírodní krásy předurčují i Staříč k rozvoji turistiky, kulturního i společenského života.

V obci, kde se v roce 1939 narodil hudební skladatel profesor Milan Báčorek, a kde byly roku 1901–1902 provedeny francouzským podnikatelem Chanovem průzkumné vrty, které se ve Staříči staly prvopočátkem těžby černého uhlí, najdeme ordinaci všeobecného obvodního, dětského a závodního lékaře. Je zde i kulturní dům jenž využívají kromě jiných i milovníci filmového a divadelního umění, restaurační zařízení, knihovna, tělocvična a další sportoviště i posilovna. V obci je pravidelně pořádáno několik turnajů. Například v nohejbalu, volejbalu, tenise, petanque a stolním tenise. Obcí vedou značené cykloturistické trasy, které umožňují napojení na sousední regiony Frýdecko–Místecko, Ostravsko, Novojičínsko a Poodří. Samozřejmostí je síť obchodů.

Ve Staříči je možné se i leccemu přiučit. K dispozici tu totiž je naučná stezka Lipiny. Navštívit je možné jezdecký areál pod Štandlem a cvičnou hornickou štolu.

Průmysl v katastru obce dnes zastupuje Důl Paskov s těžbou černého uhlí, zemědělská společnost Agrospol Staříč a Píla Mayr – Melnhof.

ČELADNÁ

Čeladná je malebnou vesnicí ležící v oblasti Moravskoslezských Beskyd v katastru bývalého okresu Frýdek–Místek. Většina území obce je hornatá, pokryta lesy a loukami. Čeladnou protékají dvě řeky, Čeladenka a Ondřejnice. Horská obec Čeladná patří k nejnavštěvovanějším místům Moravskoslezského kraje. Její dominantou je krásná příroda a nádherné údolí řeky Čeladenky. V beskydských lesích je možno pozorovat množství zvířet, sbírat lesní plody nebo se jen procházet a odpočívat. Na území obce o rozloze 59 km² žije 2 170 obyvatel.

Počátky obce lze položit pravděpodobně do 15. století, ale možná i na konec 14. století. První písemná zmínka o Čeladné však pochází až ze samého konce 16. století, kdy je vesnice v roce 1581 zapsána v urbáři hukvaldského panství. Podle pověsti je název obce odvozen od čeládky, která docházela na Hukvaldy, novější verze hovoří o výběrním místě v průsmyku – platební úžina.

V 17. století vznikaly ve zdejších horách skupiny, stavějící se na odpor proti vykořisťování. Z historie jsou známa jména zbojníků Ondráše a Juráše, kteří působili v celých Beskydech a podle pověsti měli jednu ze svých skrýší i na vrcholu Skalka nad Čeladnou. Avšak nejen zbojníci se toulali po beskydských lesích. V době třicetileté války vznikl bezpečnostní sbor, takzvaní portáši. Jejich úkolem byla ochrana zemské hranice a přechodů přes ni. Portáši byli zrušeni až v roce 1828.

Čeladná byla zpočátku ryze zemědělskou obcí. Avšak od 16. století začíná v Beskydech, a později i v Čeladné, těžba železné rudy. Zhruba v roce 1678 zde byla zahájena výstavba dřevouhelny vysoké pece. V povodí řeky Čeladenky se

v 18. a 19. století těžilo dřevo pro výrobu dřevěného uhlí.

Roku 1784 byl ve spodní části obce postaven kostel zasvěcený sv. Janu Nepomuckému. V roce 1936 byla u pramene Cyrilka vybudována dřevěná kaple a altán. V obci je několik dalších sakrálních památek. Rokem 1786 začíná v Čeladné založením dolní školy dlouhý vývoj místního školství. Nejvýznamnějším čeladenským učitelem byl Josef Kalus, jemuž je v obci věnována pamětní deska. V roce 1977 byla otevřena nová školní budova. V roce 1995 až 1996 byla provedena půdní nástavba, která zásadním způsobem vzhled školy proměnila.

Od roku 1880 působila v Čeladné mechanická tkalcovna a výroba zápalů. Na přelomu 19. a 20. století vznikly na okraji obce Lázně Skalka. V roce 1952 jejich lázeňská éra skončila a z lázní se stala pobočka okresní nemocnice. Roku 2000 byla nemocnice transformována na Beskydské rehabilitační centrum.

V Čeladné se nachází několik chráněných rezervací, a to v Podolánkách, na Kněhyni a Čertově mlýnu. Mezi přírodní pozoruhodnosti patří známá propast v Kněhyni, která je význačným úkrytem pro stovky netopýrů. Ke kulturním památkám patří již zmiňovaný kostel sv. Jana Nepomuckého, či dřevěná kaple zasvěcená sv. Cyrilu a Metodějovi a Památník Josefa Kaluse.

V obci je dostupný vodovod, kanalizace, telefonní síť a rozvody plynu. V Čeladné můžeme najít mnohé firmy, které se zabývají poskytováním služeb nebo

drobnou výrobou. Tyto firmy zaměstnávají od dvou do pětadvaceti osob.

Čeladná se nachází v horské oblasti Beskyd a tak nabízí návštěvníkům široké možnosti sportovního využití se zvláštním zřetelem na pěší turistiku a cykloturistiku. Celá oblast je protkána hustou sítí značek. Taktéž v zimním období je možné se vydat buď na lyžařské túry nebo navštívit některou ze sjezdovek. Čeladná nabízí i další možnosti sportovního využití jako je plavání, tenis, golf, jezdectví nebo třeba paragliding. Ve střední části obce se nachází Prosper Golf Club. K dispozici je zde třicetšesti jamkové hřiště, pěti jamková akademie a driving range s krytými odpaly o délce 260 m.

Snaha obce směřuje ke koncepčnímu rozvoji. Ten vychází jak z vyhodnocení výhod pro rozvoj turistického ruchu, lázeňství a zdravého bydlení, tak z podmiнок pro vytvoření podnikatelské zóny respektující všechny výchozí priority a umožňující využití potenciálu kvalifikované pracovní síly. Jedním z prvních výsledků realizace koncepce rozvoje obce je ukončení dvou etap výstavby centra s bydlením službami. Na ně naváží další etapy, po jejichž dokončení bude mít obec skutečné centrum, integrující v sobě kromě bydlení a služeb také kvalitní ubytování a obchodní, sportovní a kulturní zařízení jak pro návštěvníky, tak pro své obyvatele.

BÍLÁ

Obec Bílá leží v povodí Černé a Bílé, dvou potoků, které jsou od pramenů svých četných přítoků hlavními zdrojnici řeky Ostravice. Její rozloha je 5 642 ha a v současné době zde žije přibližně 330 obyvatel.

Kraj na pravém břehu potoka Černé náležel k frýdeckému panství. Území na levém břehu Černé a Ostravice byla od dob Přemysla Otakara II. předána s celým hukvaldským panstvím olomouckému biskupství. Ve druhé polovině 13. století se stal pánem zdejšího kraje olomoucký biskup Bruno ze Schauenburka. S rozvojem výroby a potřeby dřeva pro ostravické pily, frýdlantské a frýdecké hutě i ostravské doly, s růstem námezdní práce místních obyvatel v lesích, dochází k formování nových vztahů v oblasti Ostravice. Začalo se formovat samostatné středisko v Bílé. Jako samosprávná lokalita byla obec ustavena roku 1951. Důvodem pro změnu katastrálních hranic bylo ob-

těžné spojení jednotlivých osad s centry obcí. Tři z nejnižněji položených osad Ostravice se přitom staly základem nové obce Bílá. Jedná se o osady Baraní, Bílá a Mezivodí. V roce 1974 došlo k integraci obcí Staré Hamry a Bílá. Od roku 1991 je Bílá opět samostatnou obcí.

K nejzajímavějším památkovým objektům patří dřevěný kostel sv. Bedřicha. Byl postaven v letech 1873–1875 podle projektu stavitele Antonína Kybasty. Lovecký zámek nedaleko kostela na odbočce potoka Velká Smradlavá byl postaven v roce 1906. Národní přírodní rezervace Salajka pod Bumbálkou patří k přírodním zajímavostem. Zde byla legendární jedle Tlustá Tonka, která měla kolem 350 let. Sirný pramen Smradlavá se nachází v blízkosti potoka Velký Smradlavý na trase Bílá–Bumbálka.

Bílá nabízí řadu možností k celoroční rekreaci. V obci je možnost ubytování, které uspokojí skromnější, ale i náročnější turisty. Na své si zde přijdou sjezdaři i vyznavači běžek. V provozu bývají lyžařské vleky a upravené sjezdovky v Bílé, na Mezivodí, na Třeštíku i na Bumbálce. Po zbytek roku je možné podnikat náročné i méně náročné turistické i cykloturistické výlety.

MALENOVICE

Malenovice jsou malá podhorská obec, ležící v údolí beskydských vrchů a kopců, s bohatě členitým terénem Beskyd s převýšením 900 m. Vlastní území má rozlohu 1 264 ha, kde trvale bydlí 437 obyvatel.

Obec byla založena roku 1610 Janem Bruntálským z Vrbna, pod názvem Malinov, na pahorcích a na svahu Lysé hory.

Obec může být pyšná na borovský vrch s historickým barokním kostelem, postaveným hrabětem Eusebiem Františkem z Oppersdorfu, pánem frýdeckým. Jak zachovaná listina pergamenová dosvědčuje, byl posvěcen dne 14. září 1673 ke cti sv. Ignáce z Loyolly, biskupem Vratislavským, Karlem Neandrem.

První škola zde byla postavena roku 1780 a patřila k nejstarším školám v okrese. Stávající objekt školy je z roku 1899. Po poslední rekonstrukci v roce 2002 je v budově také obecní úřad, tělocvična a sedm obecních bytů.

Od roku 1799–1894 se v Malenovicích dobývala železná ruda s obsahem

železa od 25–30 %. Z přírodních zajímavostí se v katastru obce na vrcholu Lukšince nachází pseudokrasová jeskyně značných rozměrů, s 250 m dlouhým systémem puklinových chodeb a dómu, dosahující hloubky přes 30 m, představující pouze část předpokládaného pseudokrasového jevu, jemuž do-

minuje ledová jeskyně několik desítek metrů dlouhá, dosud jediná známá v Beskydech, zatím veřejnosti nepřístupná.

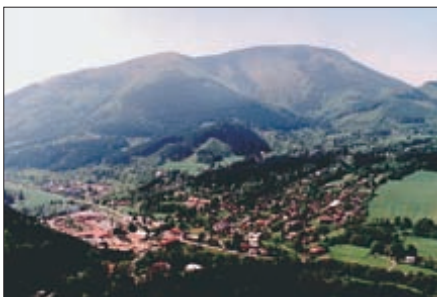
V katastru obce je 375 soukromých rekreačních chat, 14 hotelů a penzionů soustředěných do údolí potoků Satiny a Sibudova. Na Hradové a Staškově jsou chalupy lidové architektury. Kromě ubytovací funkce mají Malenovice výraznou funkci rekreační, která je dominantní.

Jsou zde tři lyžařské areály – pět vleků, čtyři sjezdovky. Tato lokalita má jedny z nejlepších sněhových podmínek v celých Beskydech. V oblasti Malenovic lze provozovat také pěší turistiku, lyžařskou turistiku, sjezdové lyžování, tenis, minigolf, sportovní létání, paragliding, rogallo, horská kola a myslivost.

Velkou zajímavostí je mohyla na Ivančeně a pomník padlých v 1. světové válce. Tradiční výstupy na Ivančinu, k uctění památky padlých, se konají každý rok v dubnu. Těchto výstupů se účastní více než tisíc skautů, trampů a turistů a to nejen z ČR, Evropy, ale i ze zámoří.

OSTRAVICE

Ostravice, do roku 1848 panství Hukvaldy, v nejstarších textech Ostrawicze, je podhorská obec ležící v centru rekreační oblasti Beskyd 15,5 km jihovýchodně od Frýdku–Místku. Název je odvozen od stejnojmenné řeky, která protéká obcí v úseku 30–46 km a vytváří do krajiny rozevřeně údolí, které se v horní části prudce zvedá k majestátním vrcholům Lysé hory a Smrku. Až do 1. 12. 1928, kdy došlo ke sloučení Moravy a Slezska, byla řeka Ostravice zemskou hranicí mezi oběma zeměmi. Tvoří také předěl mezi Lysohorskou a Radhoštskou hornatinou. Na rozloze 29 km² žije 2 292 obyvatel.

Lysohorská hornatina je na území obce představována vrcholy Smrčina (810 m), Ostrá (783 m) a Čupel (943 m). Mezi Ostrou a Smrčinou se tyčí nejvyšší hora Beskyd – Lysá hora (1 323 m). Radhoštskou hornatinu reprezentuje na levém břehu řeky mohutný Smrk (1 276 m), jehož příkrá stěna vytváří charakteristickou kulisu na hranicích katastru obce. Pod Smrkem možno pozorovat Smrček (858 m) a Horku (593 m).

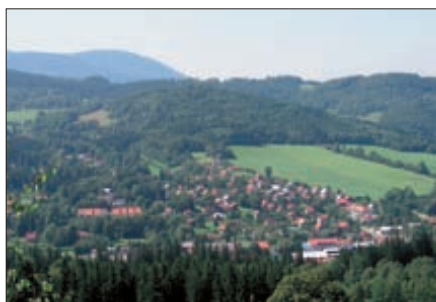
Ostravice vznikla v druhé polovině 16. století, v období tzv. pasekářské kolonizace. První písemná zpráva je uvedena v urbáři hukvaldského panství k roku 1581. Zaznamenává osmnáct jmen prvních známých pasekářů, kteří v této době žili na Ostravici se svými rodinami. Během

dvou století se obec rozrostla do kilometrů vzdáleností po celém levém břehu řeky Ostravice a sahala od Frýdlantu nad Ostravicí až po Horní Bečvu a Slovensko, se kterým měla společnou hranici od Bílého Kříže po Bumbálku. Její rozloha činila 102 km². Ke změně došlo v roce 1951, kdy bylo provedeno nové rozdělení katastrů mezi obcemi Ostravice a Staré Hamry.

Obyvatelé se od nepaměti zabývali prací v lese a pastevečtvím. V dolní části obce jsou také podmínky pro zemědělskou činnost a velké lesní bohatství nabízí dobrou příležitost pro vznik dřevařského průmyslu.

Dnešní Ostravice může návštěvníkům poskytnout mnoho cenného. Jsou to především přírodní krásy Moravskoslezských Beskyd. Okolí poskytuje mnoho příleži-

stostí k rekreačnímu i sportovnímu vyžití. Výběr turistických tras je bohatý. Terén je značně nepravidelně členitý, se středně skloněnými a příkrými svahy a nepravidelnými hřbety. Celá oblast je rozbrázděna hustou sítí potůčků a klidných zákoutí. Milovníci přírody mohou obdivovat malebné kopce, slunné louky, příkré srázy, neobvyklé vyhlídky i původní přírodní společenstva v přírodních rezervacích Mazák, Mazácký Grúník a Smrk.

V obci se v období letních prázdnin každoročně konají známé výstavy lidové tvorby pod názvem Zájmová umělecká činnost v Beskydách.

Na jižní hranici obce byla v letech 1964–1969 vybudována údolní nádrž Šance–Řečice, která je obrovským zásob-

níkem kvalitní pitné vody pro Ostravsko. Kamenná hráz má délku 342 m, výšku 63,5 m. Celkový objem 63,95 mil. m³. Na řece Ostravici je chráněný přírodní výtvar Peřeje.

K pamětihodnostem patří farní kostel Nejsvětější Trojice postavený v roce 1789. Hlavní oltář, křtitelnice a další zařízení dovezeno ze zrušeného klášterního kostela Augustiniánů ve Fulneku. Ozdobou barokního oltáře je obraz Nejsvětější Trojice od známého moravského barokního malíře Bohumíra Herberta z roku 1706. Kostel byl prohlášen Ministerstvem kultury ČR za kulturní památku. Dokladem venkovské architektury z konce 18. století je srub – nyní Památník Petra Bezruče v místní části Kamenec.

Na Ostravici pravidelně pobýval Petr Bezruč, který ze svého srubu podnikal známé "výplazy" na Lysou horu. Leopold Parma (1891–1968) – známý malíř a grafik, působil jako řídící učitel ve škole na Hamrovicích. Ve svém bohatém díle zachytil krásy beskydské přírody. Františka Pituchová (*1928) – básnířka, lidová vypravěčka, autorka lidových písní. Jan Satina (*1941) – lidový řezbář a malíř Beskyd a vypravěč.

